

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.12.2012 г.
COM(2012) 789 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Относно съдържанието в рамките на единния цифров пазар

СЪОБЩЕНИЕ

Относно съдържанието в рамките на единния цифров пазар

1. Въведение

Цифровата икономика беше основен двигател на растежа през изминалите две десетилетия и се очаква през следващите години нейните темпове на растеж да надвишат седем пъти тези на общия БВП на ЕС. Налице са нови начини за предоставяне на съдържание онлайн, за неговото създаване и разпространение, както и нови начини за създаване на стойност. Възникването на нови бизнес модели, използващи потенциала на интернет за предоставяне на съдържание, представлява предизвикателство и същевременно шанс за творческите индустрии, авторите и хората на изкуството, както и за други участници в цифровата икономика. В този контекст една от целите на Комисията е да се гарантира, че практиките по отношение на авторските права и свързаните с тях практики, като например лицензирането, продължават да изпълняват предназначението си в тази нова цифрова среда.

През 2010 г. в рамките на своята Програма в областта на цифровите технологии за Европа¹ Комисията положи усилия да осигури достъпа до съдържание като част от своята стратегия за постигане на динамичен единен цифров пазар и определи редица действия в областта на авторското право. През 2011 г. в своята Стратегия за интелектуалната собственост „Единен пазар за права върху интелектуалната собственост“² Комисията призна стратегическото значение на авторското право за развитието на единния цифров пазар. Чрез стратегията се целеше да бъдат разработени решения, пригодни за преодоляване на конкретни пречки посредством най-подходящите налични средства, били те търговски или договорни решения, технологични решения, или законодателна намеса.

В този контекст Комисията предприе редица мерки, като вече приетото ново законодателство за осиротелите произведения и едно законодателно предложение в процес на приемане относно колективното управление, основаващото се на договор решение (под формата на меморандуми за разбирателство) относно печатните книги с изчерпани тиражи, и достъпа до произведения за незрящите лица, и подкрепата за разработването на технологични решения. Комисията също така публикува покана за представяне на проекти по програмата за подкрепа на политиката в областта на ПКИ-ИКТ 2012 г. относно създаването на „европейско управление на информацията за правата“.

В „Пакта за растеж и работни места“ от юни 2012 г. държавните и правителствени ръководители подчертаха, наред с другите мерки, необходими за постигане на добре функциониращ единен цифров пазар до 2015 г., важността на модернизирането на

¹ COM (2010) 245 окончателен/2

² COM(2011)287 окончателен

режима на авторските права и улесняването на лицензирането в Европа при едновременното обезпечаване на високо ниво на защита на правата на интелектуална собственост и отчитане на културното многообразие.

При изпълнението на действията, свързани с правата, сродни на авторското право, определени в Програмата в областта на цифровите технологии и в Стратегията за интелектуална собственост, бе постигнат добър напредък, но в областта на авторското право предстои да бъде извършена още много работа, за да се гарантира ефективен единен пазар.

Ето защо Комисията ще работи по две успоредни линии на действие. От една страна, тя ще завърши своите текущи усилия за преразглеждане и модернизиране на законодателната рамка за авторско право на ЕС.

Успоредно с това Комисията ще се насочи към решаването на редица въпроси, по които е необходимо и възможно постигането на бърз напредък. По този начин Комисията ще постави началото на структуриран диалог между заинтересованите страни, чиято цел ще бъде да се представят до края на 2013 г. практически, промишлено-ориентирани решения по тези въпроси, без това да засяга евентуални допълнителни обществено-политически действия, включително законодателна реформа, в зависимост от случая. Целта на този процес под наименованието „лицензиране за Европа“ е да се използва потенциалът и да се проучат възможните ограничения на новаторските лицензионни и технологични решения за приспособяване на авторското право и съответните практики в ЕС към цифровата ера.

2. Структуриран диалог между заинтересованите страни

„Лицензирането за Европа“ ще включва четири успоредни работни направления, имащи за задача да предоставят ефективни пазарно-ориентирани решения, без това да засяга евентуалната необходимост от обществено-политически действия. Поради това участниците ще бъдат фактически представители на притежателите на права, лицензиращите органи, търговските и нетърговските потребители на защитено съдържание, както и на крайните потребители в интернет. Началото на процеса ще бъде поставено през 2013 г. на първото пленарно заседание, като ще бъдат създадени работни групи, които ще докладват за напредъка в работата си на пленарно заседание в средата на периода (юни) и в края на същия период през четвъртото тримесечие на 2013 г. Процесът ще обхваща посочените по-долу въпроси. Конкретните подробности за работата по всеки един от тях следва да се разглеждат като ориентировъчна информация.

i) Трансграничен достъп и преносимост на услугите

Целта на Комисията е да насърчи трансграничния онлайн достъп до съдържание и неговата „преносимост“ през границите. За да могат да се използват нови разработки, както например „изчислителните облаци“, законният трансграничен достъп до съдържание и услуги, разположени в „изчислителни облаци“ следва също да бъде улеснен. Доставчиците на услуги, които имат интерес да предлагат своите услуги на

потребителите в целия ЕС, трябва да гарантират, че са придобили всички съответни права в държавата членка, в която желаят да предоставят услуги. Възможни са както мултитериториални, така и еднотериториални лицензионни системи, в зависимост от сектора, доставчика на услуги и притежателя на правата. Въпреки това разпространението на съдържание често се ограничава до една или няколко държави членки (напр. чрез блокиране на географски принцип), като доставчиците на услуги (онлайн платформи) или притежателите на права предпочитат да прилагат ограничения върху трансграничните продажби.

- В рамките на това работно направление следва да се определят основните категории ограничения спрямо трансграничния достъп и преносимост по сектори (като се вземат предвид някои аспекти на отговорите, получени при консултацията през 2011 г. относно Зелената книга за онлайн разпространението на аудиовизуални произведения в ЕС) и основните причини за тези ограничения. На тази основа следва да се направи преглед на текущите инициативи на промишлеността и да се предоставят практически решения за насърчаване на мултитериториалния достъп.

ii) Съдържание, създадено от потребителите, и лицензиране на защитен материал за малки потребители

Целта на Комисията е да насърчи прозрачността и да гарантира по-голяма яснота за крайните потребители относно законните и незаконните употреби на защитен материал и по-лесен достъп до законни решения. Съдържанието, създадено от самите потребители, често подлежи на лицензиране под някаква форма от притежателите на права в партньорство с определени платформи. Въпреки това липсва прозрачност за крайния потребител по отношение на мащаба и обхвата на такива лицензи. Освен това, такива споразумения поражда права и задължения за договорните партньори, но не гарантират непременно правна сигурност за крайните потребители. Успоредно с това малките потребители на съдържание, като например малките предприятия, които желаят да използват някои изображения или музика на своите интернет страници, не успяват да се ориентират как да придобият лицензи за използване с ниска интензивност на защитено съдържание.

- В рамките на това работно направление следва да се определи какъв е обхватът на лицензите, предоставяни на съответни платформи за съдържание, създадено от потребителите, и да се определи как да се гарантира, че крайните потребители са информирани за законните и незаконните форми на неговото използване в интернет.
- При това стремежът следва да бъде да се гарантира, че крайните потребители ще получат по-лесен достъп и по-голяма яснота относно това кои са законните и незаконните форми на използване на защитен материал. За тази цел в направлението следва да се определят обхватът и степента на инициативите за „лицензиране с едно щракване на мишката“ в ЕС, да се предоставят решения за разширяване на развитието и взаимосвързаността на такива инициативи и да се

проучи целесъобразността на лицензирането или на съответните условия — напр. възможността за предоставяне на свободни лицензи.

iii) Аудиовизуалният сектор и институциите в областта на културното наследство

Целта на Комисията е да улесни депозирането и онлайн достъпа до филми в ЕС както за търговски цели, така и за нетърговски културни и образователни цели. За онлайн доставчиците на услуги все още е трудно да разработват каталози на европейски филми, достъпни онлайн, особено на отделни такива, които са „извън разпространение“, т.е. произведения, чиито притежатели на права не желаят или не са в състояние да ги експлоатират с търговска цел: възможно е да има затруднения да се установи съществуването на определени филми или изясняването на правата, свързани с тях, да се окаже сложно и времеемко. Институциите за съхраняване на филмовото наследство считат освен това, че ситуацията в някои държави членки понастоящем не им позволява да изпълняват своята мисия от обществен интерес.

- В това работно направление следва да се намерят успешни решения, основаващи се на сътрудничество, които да подобрят откриването и предоставянето на аудиовизуални произведения онлайн, особено на такива, които са извън разпространение на доброволна основа. Тук следва да се предоставят конкретни решения за разпространяване на подходите, основани на най-добрите практики, в целия ЕС както за търговски, така и за нетърговски цели.
- Следва да се изготвят препоръки за това как да се гарантира, че държавите членки предоставят по практичен начин на институциите за културно наследство адекватна възможност за „възпроизвеждане“ или „промяна на формата“ на архивирани материали с цел електронно съхраняване в цифрова форма.

iv) Извличане на информация от текст и данни

Целта на Комисията е да насърчи ефективното извличане на информация от текст и данни (ИИТД) за научноизследователски цели. В момента за целите на ИИТД се изискват договорни споразумения между ползвателите (обикновено изследователски институции) и притежателите на права (напр. издатели на научни списания), за да се установят условията за технически достъп до съответните масиви от данни.

- В това работно направление следва да се определи равнището на търсенето в ЕС на достъп до текстове на научни публикации и използваните в тях данни за ИИТД с цел научни изследвания, както и подходящи средства за удовлетворяване на това търсене. Тук следва да се проучат потенциалът и възможните ограничения на стандартните модели за лицензиране, както и да се извърши оценка на пригодността и приложимостта на различни технологични платформи за улесняване на достъпа за ИИТД.

Освен тези области през 2012 г. въпросът с таксите за възпроизвеждане за лично ползване също беше обект на помирителен процес в промишлеността, насърчаван от Комисията и воден от бившия комисар António Vitorino. Очаква се г-н Vitorino да

представи в началото на следващата година доклад по този въпрос, в който ще бъдат включени редица препоръки. Въз основа на това Комисията ще направи изводи по отношение на целесъобразните последващи действия за конкретни препоръки, включително по-нататъшното съдействие на заинтересованите страни при намирането на съобразени с вътрешния пазар решения за бъдещето.

3. Преглед на рамката за авторско право

Успоредно с това Комисията ще приключи своя текущ преглед на рамката за авторско право в ЕС, основаващ се на пазарни проучвания и оценка на въздействието и включващ изработването на законодателни предложения, с оглед през 2014 г. да се вземе решение дали да бъдат внесени съответните предложения за законодателни реформи. В него ще бъдат разгледани следните елементи: териториалност във вътрешния пазар; хармонизация, ограничения и изключения от авторското право в цифровата епоха; разпокъсаност на европейския пазар на авторско право; и как да се подобри ефективността и ефикасността на прилагането, като в същото време се подкрепи неговата легитимност в по-широкия контекст на реформата на авторското право.

4. Заключение

През следващите две години Комисията ще продължи да работи за създаването на една модерна рамка за авторското право, изпълняваща своето предназначение, чиято цел е да се насърчи прилагането на новаторски пазарни практики с цел да се гарантира ефективното признаване и финансово обезщетяване на притежателите на права; да се осигурят устойчиви стимули за творчество, културно разнообразие и иновации; да се увеличи изборът на законното предлагане на съдържание и отвори достъпът до него за крайните потребители; да се даде възможност за възникване на нови модели на търговия; и да се подкрепи по-ефективно борбата с незаконното предлагане и пиратството.

Комисията е уверена, че диалогът между заинтересованите страни може да работи като инкубатор за иновативни решения, които са от полза за всички заинтересовани страни. Тези решения са от съществено значение за стимулиране развитието на единния цифров пазар и политиката на ЕС в областта на културата и допълват текущите действия за изпълнение на Програмата в областта на цифровите технологии, за модернизиране на авторското право в рамките на единния пазар, или за успешното прилагане на програмите „МЕДИА“ и „Култура“.